

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.



ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: ...
 Egy kora. I ker. Egy kora. I ker. 50 HLL.
 Negyedévre Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvasó szerkesztő:
Dr. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 48. szám.

TÁVIRATOK.

Utolsó kihallgatás a királynál.

Budapest, június 5. A király ma hétfőn 10 órakor tartja utolsó előtti legfelsőbb kihallgatását, amelyre számosan jelentkeztek.

Trefort-szobor leleplezés.

Budapest, június 5. Trefort Ágostnak, Magyarország egykori nagynevű kultuszminiszterének emlékszobrát állították a fővárosban, a múzeum-köruti egyetemi telepen, melynek leleplezése bizalmas jellegű ünnepség keretében ma délelőtt ment végbe. A szobor felállítását éveket ezelőtt azok az egyetemi és műegyetemi tanárok határozták el, akiknek a számára a boldogult miniszter a telepen hajlékot teremtett. Az akkor egybegyűjtött összeget a Természettudományi Társulat gondozta és növelte, míg most föl lehetett állítani belőle Trefort emlékszobrát. A mai leleplezési ünnepen megjelentek: Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter, Eötvös Loránd báró, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, Fraknoi Vilmos püspök, a Trefort-család részéről özv. gróf Batthány Ferenczné Trefort Edith és Szalay Imre, a Magyar Nemzeti Muzéum igazgatója, Trefort veje fiával és leányával és számos előkelőség. Wartha Vincze miniszteri tanácsos, a Természettudományi Társulat elnöke lendületes szép beszédben áldozott Trefort emlékének. Méltatta a néhai miniszter tudományos és általában kulturális érdemeit s maradandó alkotásait. Végül a szobrot megőrzés végett átadta a tudományegyetem rektorának. E beszéd után lehullott a lepel az emlékműről, mely Trefortot életnagyságban, álló helyzetben, kezében iratesmót tartva nemes egyszerűséggel örökíti meg. A szobormű Strobl Alajos művészi alkotása, míg talapzatát Czizler Győző műegyetemi tanár tervezte és saját költségén készítette el. Wartha beszédere az egyetemi jelvényekkel teljes díszben megjelent egyetemi tanács elén dr. Heinrich Gusztáv min. tanácsos, rektor válaszott és kijelentette, hogy az egyetem mindenkor tanácsa hazafias kegyelettel fogja a szép emléket gondozni és megőrizni. A lélekemelő szép ünnep ezzel véget ért.

Királyi látogatás Benczurnál.

Budapest, június 5. A király ma délben egy órakor látogatást tett Benczur Gyula festőművész Bajza-utcai műtermében, a hol megtekintette Benczur mester legújabb alkotását, a Szent István bazilika egyik nagy mellékoltára számára festett képet.

Erdőégés Budán.

Budapest, június 5. Veszedelemes tűz pusztított ma délelőtt Budán, a II. kerületben. A régi katonai lövőde mellett elterülő hatalmas fenyő erdőben keletkezett a tűz, amely egymás után gyújtotta fel a fákat, amelyek hatalmas lánggal és nagy füsttel égtek. A veszedelemes helyen gyorsan megjelent a II. kerületi tűzérő, amely másfél órai munka után eloltotta a tüzet. Mintegy 40-50 fenyőfa esett a tűz áldozatául.

Nagy robbanás áldozatokkal.

Peoria, Illinois. Egyesült államok június 5. A helyiszeszfűzőben e hó 4-én robbanás volt, mely tíz embernek okozta halálát. A robbanás következtében tűz keletkezett, mely három gyárat és négy szomszédépületet elhamvasztott, majd átkapott egy közel fekvő marhatelepre és elpusztított 3200 darab marhát.

Sikkasztó ügynök.

Budapest, június 5. Holländer és társaság feljelentést tett a rendőrségen, hogy Faub Samuel dubrucei születésű 35 éves izr. ügynöke, akit pénzbeszédessel bizott meg, 2000 koronát elsikkasztott és megszökött. A sikkasztó ügynök — aki ellen a bíróság elfogató parancsot adott ki — közép termetű, zömök, arca kerek, haja, szeme barna, bajusza barna.

Újabb japán győzelem.

London, június 5. Stakkelberg tábornok seregének elővédjét június 3-án nagyobb japán csapat támadta meg és visszaverte. Pétervárt attól tartanak, hogy a Takusanál partra szállt japán csapatok a Port-Artur felmentésére küldött 12.000 főnyi orosz sereget körülzárták.

Jókai szobor Komáromban.

Komárom, június 5. Komárom város, Jókai Mór szülővárosa, ma nagy gyászúnnepel hódolt nagy nevű szülőtte emlékének. Reggel 9 órakor a ref. templomban gyászistentisztelet volt, melyen az összes hatóságok és notabilitások megjelentek, Antal Gábor püspök szép beszédben vádolta Jókai fényes pályáját. Az istenitisztelet után Sárközi főispán elnökletével a város gyászkögyűlést tartott, melyen Jókai Komáromban időző rokonsága is megjelent. Az emlékbeszédet Kiss Gyula dr. bizottsági tag mondta. A tanács javaslatára egyhangulag elhatározták, hogy Jókainak szobrát emelnek és a kivitel módzatainak megállapításával a városi tanácsot bízták meg.

Nagy munkás-sztrájk Aradon.

Arad, június 5. Ma itt általános munkás-sztrájk ütött ki, mert a város valamennyi munkása szolidaritást vállalt az építőmunkásokkal.

Vármegyénk és közelvidéke.

Nagy tűzveszély. Hajdudorogon szombat reggel kigyuladt a város köze pén egyik sűrű házcsoport között egy zsuptfedeles istálló. A tűzoltók serénységének sikerült a nagyvésszel fenyegető lángokat helyben tartani, mely által több épület, köztük a csendőriaktanya megmenekült a lángok maralakától.

Az új nádudvari orvos. Nádudvaron a községi orvos választáson egyhangulag dr. Molnár István élesdi körorvos választott meg, aki legközelebb már el is foglalja állását.

Kirugta a csikó a szemét. Hajdudorogon Nyikó Gyula 15 éves szolgálót, hogy a mostoha anyja mellől eltávolítsák, a rokonok egyike, Pogácsás Mihály szolgálatába vette. A fiu még járatlan volt a lovakkal való bánás mesterségében és hátulról az egyik szopós csikóhoz ütött, mire az hátrarugott és a szerencsétlennek jobb szemé felé rugott oly sulyosan, hogy az a gondos orvoskezelés dacára a szemét veszítette.

Alaptalanul bevádolt tanító. A nádudvari állami iskola igazgató-tanítója, Lázár Gyula ellen elrendelt fegyelmi vizsgálat Nábráczky István főszolgabíró, Csánky Viktor közbejöttével lefolytatott. A nagy számban kihallgatott panaszosok és tanuk semmi terhelő tény felhozni nem tudtak, tehát a nagy hűhóval megindított fegyelmi vizsgálat eredménye alapján Lázárt felmentik. Ez azonban, sajnos, nem változtat a nádudvari társadalomban beállott szakadáson — jegyzi meg a „Független Hajduság” című lapunk, amire csak az a megjegyzésünk, hogy ez a társadalom dolga. Hogy szoczialista-e az a tanító, vagy más politikai elvet vall, ahhoz senkinek semmi köze.

Segély a bősörményi főiskolának. A bősörményi ev. ref. főgymnázium részére a református egyház államsegélyt kért. Kedden délben küldöttség tiszteleg Benedek János orsz. képviselő vezetésével Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszternél az államsegély kieszközölése érdekében. A hajdubősörményi egyház eddig saját erejéből tartotta fenn a főgymnáziumot.

MODERN GŐZMOSÓDA Debreczen, Széchenyi-utca 42. Telefon. Gyűjtő kocsi.

Felakasztotta magát. Dóró Pálné, született Bereczky Zsuzsanna szoboszlói asszony június 2-án önakasztás által vetett véget életének, mert régi betegségéből kifolyólag igen nagy kínokat kellett szenvednie. Tegnap temették.

Egy mintajárási bíróság. Hajdusoboszlóról írják, hogy dr. Szücs Miklós debreczeni törvényszéki elnök kedden kezdte meg a hajdusoboszlói járási bíróság évenként szokásos vizsgálatát. A törvényszéki elnököt ittléte alkalmával Lengyel táblai bíró, dr. Téchy József járásorvos és Foghtü János földbirtokos látták vendégül. A látogatás befejezése után dr. Szücs Miklós elismerését fejezte ki a bíróság kitűnő vezetője, Lengyel Imre táblabíró s a tisztviselői kar előtt az ügykezelés mintaszerű, gyors és lelkiismeretes végzéséért. A bírósági ügykezelés ily kiváló színvonalú állásának érdemét Lengyel vezető járásbírónak s a rendkívül buzgó és szorgalmas tisztviselői karának tulajdonította az elnök. A hajdusoboszlói járási bíróság hosszú évek óta a mintabíróságok közé tartozik s ez alkalommal is kiváló örömeinkre szolgál nekünk a közönséget a történekről értesíteni.

Kuruzsló levele a miniszterhez. Bíró Samu többször büntetett nótárius kuruzsló panaszos levelet írt a belügyminiszterhez, hogy Hajdusoboszló város rendőrkapitánya és „barom” orvosa leírt nyomon büntetik őtet a kuruzslásért, pedig rühes lovat gyógyítani csak ő tud a megyében és kéri a minisztert, hogy valami diplomafélt adjon neki, hogy ezután háboríthatatlanul üzhesse a kuruzslást, hogy „a nép hadd boldoguljon, mert a „barom” orvos nem tud segíteni a szenvedő jószágon.” Az öreg betűs levelet aztán aláíratta vagy 50 emberrel (a kik közül egyiknek sincsen jószága) és elküldte a miniszterhez. A napokban jött meg a miniszter válasza a szoboszlói polgármesterhez, a mely bizony nagyon lesújtó volt a 70 éves vén kuruzslóra, amennyiben Bíró Samut eltiltotta a kuruzslástól és egyúttal a hatóságot éberebb figyelemre hívta fel mindenféle kuruzslóval szemben.

Egyházak és iskolák.

A debreczeni ev. ref. főgimnázium tornavizsgálata és tornaversenye f. hó 12-én vasárnap lesz a kollégium udvarán. A tornavizsgálat régi szokás szerint osztályonként fog folyni s szabálygyakorlatból, szertornászásból és játékból fog állani. A híres, szépséges füzértánczot is bemutatják a főgimnáziumi zenekar muzsikája mellett. A tornavizsga után nyomban kezdetét veszi a tornaverseny.

Vizsgálatok sorrendje a róm. kath. főgimnáziumban. A debreczeni róm. kath. főgimnáziumban az 1903—1904. tanév végén a vizsgálatok a következő sorrendben tartatnak meg: Június hó 10-én délután IV—VII. osztály vizsgálat a vallás-tanból. Június hó 11-én délután az I—III. osztály vizsgálat a vallás-tanból. Június hó 13-án: I. A) oszt. magyar, latin; V. oszt. magyar, latin, német; VII. oszt. mennyiség-tan, természettan. Június hó 14-én: II. oszt. magyar, latin; IV. oszt. számtan, mértan, történelem, természetrajz; VI. oszt. természetrajz, mennyiség-tan. Június hó 15-én: I. B) oszt. magyar, latin; III. oszt. történelem, mértan, számtan, földrajz; V. oszt. mennyiség-tan, természetrajz. Június hó 16-án VI. oszt. magyar, latin; VII. oszt. történelem, német, görög, Június hó 17. és 18. napján a *magántanulók* vizsgálatai. Június hó 20-án: I. A) oszt. mértan, számtan, földrajz, természetrajz; II. oszt. földrajz, természetrajz, számtan, mértan; III. oszt. magyar, latin, német. Június hó 21-én: szent gyónás és áldozás. Június hó 22-én: I. B.)

oszt. számtan, mértan, földrajz, természetrajz; IV. oszt. magyar, latin, német; V. oszt. történelem, görög görög-pólló. Június hó 23-án: VI. oszt. görög német, történelem; VII. osztály: magyar, latin. Június 27 és 18 napján érettségi vizsgálatok. Június hó 29-én: Ünnepeles „Te Deum”. Bizonyítványok kiosztása. A magántanulók vizsgálati *Június hó 17 és 18 napján* fognak megtartani. A versennyel egybekötött tornavizsgát az intézet udvarán június hó 9-én d. u. 5 órakor tartják meg.

Betöltött alapítványi helyek. A főiskola egyik legnagyobb alapítványára *Sárosi Szabó II. alapra* ez iskolai év végével folyóítva, felvétettek az alábbi tanulók. Theológusok: Jóljárt István, Szele Miklós, Nyári Kálmán, Imre József, Váci Ferenc, Simon Gyula, Gilicze Sándor. Joghallgatók: Szilágyi Dezső, Kacsó István, Kövér Béla, Erdei András, Csürös Szilárd, Daku Imre, Miskolci Albert, Bárdos István, Csáki Vilmos, Gyöngyösi József. Gimnáziumi tanulók: Dobos Ödön, Kalas Ferenc, Rácz István, Elek Imre.

UJDONSÁGOK.

Hajsza a Révész-utcai gyilkos után.

Elmult 5 nap is már a Révész-utcai gyilkosság óta és a gyilkosnak semmi nyoma. A háromnap óta vallott *Csiha* Sándor asztalos legény csak annyit vallott, hogy *ott volt a gyilkosságnál*. Többet nem akar elismerni. Bizonyíték ellene nincs.

Ma délelőtt a rendőrség *Csiha* Sándort át fogja adni az ügyészségnek ahová átküldi az ügyre vonatkozó iratokat is. Csihát bűnpártolással vádolják.

Vasárnap is folytatta a rendőrség a nyomozást a Gajzágó Antal gyilkosa után, de eredménytelenül.

Ugy látszik, a gyilkos ki fog siklani a földi igazságszolgáltatás kezei közül, ha csak a véletlen ki nem deríti valahogy.

Igen sok feljelentés érkezik még egyre a közönség köréből, ami a nagy érdeklődést tanúsítja, sajnos azonban, hogy a legtöbb feljelentésnek semmi alapja nincs. Legfőleg a kitűzött 400 korona elnyerése iránti vágy, melyet a nyomravevezető is megkapja. Ezért igen sokan úgy gondolkoznak, hogy a vak tyúk is talál szemet, — hátha ő vezet nyomra.

Ugy összekuszálódott már ez az ügy, hogy legjobban tenné a rendőrség, ha a két legtehetségesebb rendőrbiztost, *Bardócz* Andrást és *Dobos* Józsefet bizná meg csak a további nyomozással.

Az üzletvezetőségek szaporítása. A kormánynak eltökélt szándéka, hogy a máv. üzletvezetőségek számát, a mely most kilenczre rug. 13, esetleg 14-re fogja szaporítani. Az üzletvezetőségek székhelyeiül Pécs, Pozsony, Kassa, és Temesvár vannak kiszemelve. Tervbe van véve a kolozsvári üzletvezetőség kettéosztása is, a mely esetben a második erdélyi üzletvezetőség székhelye Brassóban lesz. A zágrabi üzletvezetőség egyrésze a pécsihez fog csatoltatni. Az üzletvezetőségek szaporításával a debreczeni üzletvezetőség területe is ki-

sebbedni fog. Nemzeti szempontból nagyon fontos, hogy Brassó, ez a szép fejlődésnek indult határváros kapja meg az üzletvezetőséget, mert ott a lakosság 32 százalékát képező magyarság megerősítése elsőrangú kérdés.

Az új szegényház építése. A város által építendő új szegényház építésére vasárnap tartották meg zárt ajánlati versenytárgyalást, amely iránt rendkívül nagy érdeklődés mutatkozott. Huszonöt ajánlat érkezett be, ezek közt voltak budapesti, miskolci és más vállalkozók is. A 176.000 koronára előirányzott építkezésre a legolcsóbb ajánlatot Horváth József és Tóth István debreczeni építővállalkozók nyújtották be. A bizottságban, amelyen Körner Adolf tanácsnok elnökölt, részt vettek Roncsik Lajos főszámvevő, Aczél Géza főmérnök, Horváth István bizottsági tag és Szilágyi János építésmérnök. A bizottság a Horváth és Tóth ajánlatát ajánlja elfogadásra a tanácsnak, amely mai ülésén fog határozni. Az építkezéshez rövidesen hozzáfognak a vállalkozók. Mindenesetre örömmel vettük tudomásul, hogy debreczeni vállalkozó nyerte el a megbízatást 25 ajánlat közül.

Ev. ref. lelkészek 30 éves találkozója. Felkérem azokat, akik 1874. velem végeztek a theológiát Debreczenben, valamint azokat is, akik előbb kimentek rektoriára, de tanuló társaim voltak, nem különben azokat is, akikkel külön szövetkeztünk volt, hogy szíveskedjetek folyó év július 5. délelőtt 9 órakor Debreczenben, a főiskolai pénztári hivatal helyiségében, ha lehet, összes családtagjaikkal megjelenni. *Kun* Béla ev. ref. lelkész.

Jóváhagyott alapszabályok. A „debreczeni csapókerti függetlenségi és 48-as olvasóköri” alapszabályait, mint a hivatalos lap jelenti, a belügyminiszter a f. évi 48,624 szám alatt jóváhagyta, illetve láttaozta.

Betiltott állatvásárok. A debreczeni gazdaközönséget ismét fájdalmas csapás érte. Az V. állategészségügyi körzetben a száj- és körömnyíjas fellép, a szarvasmarhákra, juh és sertésekre vonatkozólag az országos és heti állatvásárok megtartását a 24500—1904. sz. a. érkezett földmívelésügyi kormány rendelet betiltotta.

Lemondás a kardbojtról. A hivatalos lap vasárnapi száma közli, hogy *Nyiri* Gyula a debreczeni 3. honvédegyalozozred tartalékos hadnagya lemondását a tisztirangról elfogadta a honvédelmi kormány.

Névmagyarítás. A hivatalos lap vasárnapi száma közli: *Gück* Lajos debreczeni lakos, valamint kiskorú gyermekei, *Dezső*, *Margit* és *Regina* nevüket miniszteri engedéllyel Gonda-ra magyarosították.

Elhelyezett pénzügyőri főbiztos. A pénzügyminiszter *Vida* Gyulát Désre pénzügyőri főbiztossá nevezte ki. *Vida* Gyula a ki éveken át kedvelt tagja volt a debreczeni társadalomnak a napokban költözik el Debreczenből Désre.

Megint baj a kutya miatt. A Csapó-utca 9. sz. ház előtt *Rosenhul* David kutyája, úgy lehet játékból megharapta *Kun* István Kut-utca 133. sz. a. lakos 2 éves fiacskáját. Bár a kis fiún sérülés nincsen, ami arra mutat, hogy a kutya csak játszott, a szegény gyermek az ijedség folytán beteg lett.

Saját érdekében kérem

Uj rőtös üzlet. ha női ruha szövetekre fehér, sima és mintázott és divatos színes ruha batisztokra
 az az harmincöt rőtös- és rövidaru Maradék áruházat Ranunkel-ház Piacz-
 czikkre szüksége van nézze meg a utcza 19. szám, ahol
minden olcsó és semmi sem drága.
Uj rőtös üzlet.

Üzleti elvem: „Élni és élni hagyni.“

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűből szedt minden szó 4 fillér.

Oriási kávé behozatal és kiviteli raktár Lindenfeld J. Jenőnél, Városház-utcza 2.

Vasalónok. jó keresettel felvételnek Hrabéczy Antal ruhafestő és tisztító intézetében. Gyakorlottak előnyben részesülnek.

Takarítónő alkalmazást nyerhet. Ha kis családú lakást is kaphat. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

A „Sesta“ kertben
 egy 2 nyilas szőlő, jó karban levő épületekkel
 eladó vagy bérbe kiadó.

Bővebb felvilágosítást ad:

KEINER és SCHWARZ
 Csapó-utcza 13. sz.

Menyasszonyi kelengyék és ajándék tárgyak nagyraktára.

A nyári idényre

a legmegbízhatóbb elsőrangú gyárból szabadalmazott

jégszekrényeket,

Önműködő fagyaltgépeket.

Legjobb minőségű

Szódavíz készülékeket. — tükrözött kerti golyókat. — sodrony borítékokat és szabadalmazott

legjobb befűző üvegeket

a legnagyobb választékban és legjutányosabb árak mellett ajánl:

Kaszanyitzky Endre

üveg-, porcellán-, lámpa-, háztartási- és díszárak nagykereskedése
Debreczen, Piacz-u. 57.

Vendéglői és kávéházi felszerelések.

Épület- és portálé üvegezési vállalat.

Képekerek minden nagyságban egyszerűbből a legdíszebbig.

Hajduvármegye és Debreczen szab. kir. város Főispánja.

336/1904. szám.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város törvényhatóságának az alábbi határidő lejártá után tartandó legközelebbi rendes közgyűlésén kinevezés folytán megüresedett 1 (egy) számvevőségi szám-tisztai állás fog választás útján betölteni, mely állás 1800 korona fizetés és 300 korona lakáspénzből álló javadalma-zással van egybekötve.

Azok, akik erre az állásra pályázni kívánnak s a törvényes minősítést kimutatni képesek, felszerelt pályázati kérvényeket hozzám, mint a kijelölt bizottság elnökéhez folyó évi június hó 10. napjának délután 5 órájáig annyival inkább nyujtsák be, mert a később érkező pályázati kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Debreczen, 1904. május 24.

Domahidy Elemér,
 főispán.

Fenn áll
 132
 év óta.

Dr. Róthschnek V. Emil
 utóda **GRÓSZ NAGY FERENCZ**

Gyógyszertár az „Arany egyszarvu“-hoz

DEBRECZENBEN, (Czepléd-) Kossuth-utcza 8-ik szám alatt, a színház mellett.

Alapított :
 1772.
 é v b e n.

Ajánlja első kézből gyári raktárát bel- és külföldi, valamint saját készítésű

Gyógyszer-különlegességeknek :

Fogporok s pépek.
 Fogcseppek s — ragaszok.
 Szájvizek — lapdacsok.
 Szemvizek (Römerhaus—Lebois.)
 Mellszörpök — Csukamáj olajok.
 Gyermek-tápszerek.
 Gyomortisztító lapdacsok.

Bőr- és nem
 gyógyszerek
 külön.

Czukorkák köhögéssől.
 Gyomorerősítők. — Gyógyborok. Dióessenzia.
 Fül-fájás ellen — Sósorszeszek.
 Seb- és tyukszemtapaszok.
 Fagykenők — köszvénygyógyszerek.
 Hivatalos kötszerek.
 Vérképző vaskészítmények.

Illat- és szepítoszereknek :

Arcz- és kézcrémek.
 Arcz- és hajporok.
 Hajkenők és növesztők — festők.
 Mosdó- és szepítővizek.
 Glycerin-készítmények.
Fáy Flóra-féle arczkrém és szappan.

Legjobb

Illatos olajok és pomádék.
 Gyógy- és pipere-szappanok (Szeplőszappanok.)
 Parfüme illatszerek.
 Füstölők: illatos és gyógyszeres.
 Vazelin készítmények.
Hajdusági bajuszpedrő.

Hasonszenvi gyógyszereknek :

Anyafestmények.
 Higitások.
 Dörzsölések.
 Golyócskák.

Homeo-
 pathia.

Egyes adagokban.
 Berendezett szekrényekben.
 Házi- vagy utiszükségletre.
 Ujra felszerelések és megtöltések.

stb. naponta felmerülő gyógyszerészeti ujdonságoknak.

JEGYZET: Miatán mindezen készítmények u. n. „Specziálítások“, közvetlen a készítőktől — tehát „valódi minőségben“ tartatnak — azok talán másféle előfordulható olcsóbb ajánlatokkal sem árban, sem minőségben párhuzamba nem tehetők!

Vidéki megrendelések postafordultával megküldetnek.

Nyomatott Hoffmann és Kromovitz könyvnyomdájában Debreczenben, a főpostával szemben.